
OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	9
1 SOMATOPEDIE JAKO SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ DISCIPLÍNA	11
1.1 Postavení somatopedie v systému věd	12
1.2 Některé změny a problémy v poskytování služeb osobám s TP	13
1.3 Vývoj péče o osoby s TP	15
1.3.1 Některá významná data péče o osoby s TP v České republice	16
1.4 Omezení hybnosti – rozdělení a stručná charakteristika	18
1.5 Psychosociální aspekty tělesného postižení	21
1.5.1 Faktory ovlivňující psychický vývoj člověka s TP	24
1.6 Dětská mozková obrna	28
1.6.1 Klasifikace a popis některých forem DMO	30
1.6.2 Diagnostika DMO	33
1.6.3 Rehabilitace u DMO	36
2 VÝZNAM ZAŘAZENÍ PRVKŮ PRÁCE HERNÍHO SPECIALISTY DO PRÁCE SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ ŠKOL PŘI NEMOCNICÍCH	45
2.1 Základní a mateřská škola při nemocnici	45
2.2 Úkoly školy v nemocnici	45
2.3 Základní škola a výchovně vzdělávací proces	46
2.5 Mateřská škola v nemocnici	46
2.6 Školní družina a klub v nemocnici	47
2.7 Pedagog a herní specialista	47
2.8 Budoucnost spolupráce	48
2.9 Závěr	49
3 VÝVOJ ZDRAVÉHO DÍTĚTE	51
3.1 Předpoklady pro zdravý vývoj dítěte	51
3.2 Rozdělení dětského věku	53
3.2.1 Novorozenecké období	54
3.2.2 Kojenecké období	56

3.2.3	Batolecí období	58
3.2.4	Předškolní období	60
3.2.5	Období školního věku	62
3.3	Strach u dětí a dospívajících	68
4	KLIENTI S ODCHYLKAMI OD ONTOGENETICKÉ NORMY	71
4.1	Dětský pacient s mentální retardací	71
4.2	Klient s lehkou mozkovou dysfunkcí (LMD)	77
5	HRA Z VÝVOJOVÉHO HLEDISKA	81
6	HRAČKA	91
7	PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY ONEMOCNĚNÍ A HOSPITALIZACE DÍTĚTE	111
8	SPECIÁLNÍ ZDRAVOTNICKÁ ČÁST	121
8.1	Nejčastější onemocnění dětského věku	121
8.2	Onemocnění ledvin a močových cest	126
8.3	Onemocnění zažívacího traktu	128
8.4	Onemocnění centrálního nervového systému	131
8.5	Další skupiny onemocnění	133
8.5.1	Onemocnění srdce a cév	133
8.5.2	Onemocnění kloubů	134
8.5.3	Onemocnění žláz s vnitřní sekrecí	134
8.5.4	Teplota u dětí	135
8.6	Spolupráce s ostatními obory	136
8.7	Vyšetřovací metody a postupy u dětských pacientů	137
8.8	Základní způsoby podání léků	142
9	HERNÍ PRÁCE S DĚTMI V NEMOCNICI	145
9.1	Herní specialista a jeho role	146
9.2	Přehled činností a kompetencí herního specialisty	146
9.3	Herní služby	148
9.3.1	Herní služby v období před přijetím dítěte do nemocnice	148
9.3.2	Herní služby v době hospitalizace	150
9.3.3	Následná péče po propuštění z nemocnice	180
9.3.4	Spolupráce v týmu	180
9.4	Závěr	181

10 PRÁCE HERNÍHO SPECIALISTY	
NA LŮŽKOVÉM ODDĚLENÍ	183
10.1 První kontakt s dítětem	183
10.2 Volnočasové aktivity	185
10.3 Individuální přístup u lůžka	186
10.4 Individuální a kolektivní činnosti v herně	187
10.5 Netradiční formy práce na dětském oddělení	188
10.5.1 Arteterapie	188
10.5.2 Muzikoterapie	189
10.5.3 Dramaterapie	191
10.5.4 Pohybové formy	192
10.5.5 Zooterapie	192
10.6 Další formy spolupráce a využití volného času	193
10.7 Příprava dítěte na zákrok	194
11 CHARTA PRÁV HOSPITALIZOVANÉHO DÍTĚTE	199

I když od vzpomínané příhody uplynulo už víc jak čtvrt století, obávám se, že i dnes prožívají tisíce mých mladých „současnůků“ každodenně svůj nemocniční horor.

Aby se věc změnila k lepšímu, objevila se v republice poměrně velmi nedávno zcela nová kvalifikace herního specialisty, který pečuje nejen o malého pacienta, ale také o jeho rodinu i humanitaci dětských oddělení nemocnic a nemocničního prostředí vůbec. A právě přípravě herních specialistů (v současné době nabývá specializační kombinované, tj. dálkové studium tohoto oboru Pedagogická fakulta UP v Olomouci, na stejné fakultě se připravuje také bakalářské a navazné magisterské studium oboru Speciální pedagog – herní specialista, obor lze dále studovat na Vyšší zdravotnické škole v Plzni pod označením Specialista pro hru a komunikaci v institucionální a domácí péči) je věnován tento text.

Milan Vařenta